

IZVRŠILNI ODBOR
MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA
L J U B L J A N A

Z A P I S N I K

slavnostne seje Izvršilnega odbora MLO, ki je bila sklicana, v počastitev obletnice AVNOJ-a in proglasitve Republike, dne 29. novembra 1948. Ob 10. uri dopoldne v sejni sobi predsedstva MLO Glavnega mesta Ljubljane, Lingarjeva ulica št. 1/I.

N A V Z O Č I:

predsednik: Maležič Matija
podpredsednika: Sitar France
Gorjanc Joško
tajnik: Kovačič Leo
člani: Drobež Franc
Maček Leopold
Miklavič Zvone
Naglič Stane
Nebec Franc
Pleško Srečko
Podbregar Erna
Puhar Dominik
Repič Ivanka
Svetina Albert
Trtnik Lojze
Pelko Gašper
vabljen: Kodrič Tone
odsotni: Kocjan arh. Danilo
Modič dr. Heli
Rakar Iva
Zdešar Henrik
Bajuk Stanka

Tov. predsednik Maležič otvori slavnostno sejo IO z naslednjim nagovorom:

Otvaram slavnostno sejo Izvršilnega odbora ob priliki dneva državnega praznika, ob priliki pete obletnice drugega zasedanja AVNOJ-a. II. zasedanje AVNOJ-a je imelo za ves naš razvoj, ljudske revolucije in naše narodne osvoboditve izreden vpliv. Sklepi II. zasedanja so bili zgodovinski sklepi za samo naše gibanje in še posebej z ozirom na odnos našega narodno-osvobodilnega gibanja na ven. Kako je bilo II. zasedanje AVNOJ-a važno sledi deloma po tem, da je že leta 1944, pred dokončno osvoboditvijo vse Jugoslavije, AVNOJ na svojem zasedanju proglasil 29. november za naš državni praznik. Kaj se je zgodilo 29. novembra 1943. leta? Tedaj se je na II. zasedanju AVNOJ preimenoval v vrhovni zakonodajni in izvršni organ Jugoslavije. Na tem zasedanju so torej naši narodi dobili vrhovni organ oblasti, ki ga dotlej niso imeli, čeprav so organi ljudske oblasti od vsega početka narodno-osvobodilne borbe rasli v lokalnem merilu. Sklepi II. zasedanja pomenijo utrditev dotedanjih sklepov in fiksiranje dotedanjih uspehov naše borbe.

II. zasedanje AVNOJ-a je afirmacija našega narodno-osvobodilnega gibanja. Do takrat je še obstojala begunska londonska vlada, ki je bila priznana kot zakonita predstavniška vlada, tedaj pa so klepi AVNOJ-a vzeli tej vladi vsako pravico nastopati v imenu jugoslovanskih narodov. Tedaj je bil postavljen sklep, da se kralju Petru odvzame pravica povratka v Jugoslavijo vse dotlej, dokler se ne bo ljudstvo po osvoboditvi v demokratičnih in tajnih volitvah izjavilo, kakšna naj bo bodoča ureditev Jugoslavije.

Napačno bi bilo smatrati te sklepe kot neke administrativne ukrepe našega vrhovnega predstavništva. Napačno bi bilo, če bi smatrali, da se je takrat začela naša ljudska revolucija. Popolnoma razumljivo je, da sklepov II. zasedanja AVNOJ-a ne bi bilo, oziroma ne bi mogli biti tako globoki, če ne bi narodi Jugoslavije z dveletno osvobodilno borbo ustvarili pogojev za to, to se pravi, če ne bi dozoreli pogoji, da se v sami Jugoslaviji začne s tako dalekosežnimi ukrepi in bi v nasprotnem primeru izpadli kot neka avantura, s katero bi se lahko zunaj in doma samo osmešili. Prav zato, ker se to ni zgodilo, ker je ves svet vzel resno na znanje sklepe II. zasedanja, kaže, kako daleč se je pri nas razvijala narodno-osvobodilna borba in ljudska revolucija. Zato 29. november ni začetek, niti konec naše borbe. Naša borba se ni začela 29. novembra, 29. november je samo prelomnica v celotnem revolucionarnem procesu. V tem dnevu so se zgostili vsi dotedanji sklepi ter se je v teh sklepih zrcalila bodoča državna ureditev na socialistični osnovi. Ti sklepi so bili važna garancija, da bodo uspehi narodno-osvobodilne borbe ohranjeni. Na osnovi teh sklepov se je uspešno vršila narodno-osvobodilna borba, ker je bila takrat tudi s formalno-pravne strani odvzeta pravica londonski vladi nastopati v imenu narodov Jugoslavije in so se takrat formalno uzakonile revolucionarne pridobitve pri graditvi nove oblasti s tem, da se je staremu kapitalističnemu razredu odvzela oblast, kar se lahko zgodi samo potom revolucije. Zato smatram, da je praznovanje II. zasedanja AVNOJ-a praznovanje naše revolucije, ki so jo naši narodi začeli že preje in ki z 29. novembrom 1943 ni bila končana, temveč se je nadaljevala in se še danes nadaljuje.

V zvezi s tem moram poudariti sijajno Titovo vodstvo v vsem času narodno-osvobodilne borbe. V času druge svetovne vojne niti ena država ni dosegla takih uspehov v osvobodilni borbi, ni znala tako pravilno in pravočasno združevati interesov in zahtev nacionalno-osvobodilne borbe in ljudske revolucije, kot naša država, leta 1943., ko je bil osvobojen en del Jugoslavije, ko je bila vsa Evropa okupirana od Hitlerja, je bilo treba izredno bistrega in smelega vodstva, ki je znalo konkretizirati obstoječe stanje, razmere v svetu in doma, da je lahko že takrat proglašilo AVNOJ za zakonodajno telo. Mi vemo, da so nam naši tedanji zavezniki na zapadu na vsakem koraku stregli po življenju, da so imeli v Jugoslaviji prav take namene, kot so jih imeli v Italiji in Grčiji in da se te razmere prav zaradi tega niso mogle ustvariti, ker je tov. Tito te stvari jasno videl vnaprej in jih z vsemi sredstvi odločno preprečeval. Že takrat je tov. Tito vedel kakšna bo razvojna pot in da je potrebno, da se na II. zasedanju osvoje važni sklepi, čeprav so mnogi naši zavezniki smatrali, da je to preuranjeno, kar pa se je pozneje pokazalo kot popolnoma pravilno.

Na II. zasedanju AVNOJ-a je bilo nacionalno vprašanje rešeno v skladu z nauki Marksa in Lenina, z nauki tov. Stalina. Že takrat so bili točno postavljeni principi naših ljudskih republik in takrat smo Slovenci prvič v zgodovini dobili svojo lastno državo,

dobili prvič v zgodovini pravico graditi in postaviti svobodno in neodvisno republiko in smo Slovenci kot narod prenehali s starimi tradicijami odvisnosti od neke druge nacije, ker je bil že takrat na II. zasedanju AVNOJ-a in pozneje na zasedanju SNOS-a sprejet sklep o priključitvi vseh delov slovenskega naroda k slovenski skupnosti.

Kako je takrat 1943. leta naše ljudstvo razumelo in čutilo sklepe II. zasedanja AVNOJ-a, bi vas spomnil na takozvano "AVNOJ-sko kampanjo", ki je bila ena najboljših in najbolj širokih akcij v času narodno-osvobodilnega gibanja. Celo v okupirani Ljubljani, obkroženi z žico, v kateri je vladal teror Rupnika, domorancev in Nemcev, se je vršila zelo široko in uspešno Avnojska kampanja vso zimo, spomlad in poletje 1944.

Zasluga naše Partije pri razvoju naše ljudske revolucije nam je vsem znana. Jasno je, da mi ne bi bili v stanju tako pravilno, kljub vsem mogočim zaprekam, usmerjati našo pot, če ne bi imeli Partije, ki je znala na osnovi nauk Marksa, Engelsa, Lenina in Stalina prilagoditi marksistični nauk našim razmeram, prilagoditi našim specifičnim zahtevam in pogojem, prilagoditi in vskladiti narodno osvobodilno borbo in ljudsko revolucijo podpogoji, ko je v deželi vladal fašistični okupator. Ta naša enotna Partija, ki je znala naše ljudstvo voditi po tej poti, je največja garancija, da bomo tudi v bodočnosti lahko prišli do naših skupnih ciljev.

Znak, kako naše ljudstvo čuti do našega praznika revolucije je dejstvo, da je kljub temu, da je drugo leto petletke najtežje leto, že do 29. novembra veliko število naših tovarn izpolnilo delovni plan. Da smo kljub vsem težavam pokazali že do 29. novembra take uspehe, smo ponovno potrdili in dokazali to, da je nova Jugoslavija v primeri z drugimi državami v graditvi socializma daleč naprej in da ni prav nobenega razloga, da ne bi tudi v bodočnosti, t.j. v prihodnjih mesecih in letih, šli po taki poti in bomo neprestan vzgled drugim demokratičnim državam na svetu.

Naj živi naša socialistična država !

Po govoru tov. predsednika, katerega so vsi navzoči sprejeli z aplavzom, prečita tov. predsednik pozdravni brzojavki, ki jih je Izvršilni odbor prejel za praznik obletnice AVNOJ-a in ustanovitve Republike od Izvršilnega odbora mesta Beograd in Sarajevo.

Nato pove, da se je v imenu Izvršilnega odbora poslala mestom Beograd, Zagreb, Sarajevo, Skoplje in Titograd naslednja brzojavka:

"Ob priliki proslave 29. novembra - praznika Republike pošiljamo vam in vsemu prebivalstvu vašega mesta borbene pozdrave in čestitke z željo, da bi naši narodi ob nadaljnjem utrjevanju medsebojnega bratstva in edinstva pod vodstvom naše slavne Partije in tov. Tita čimpreje dosegli svoj cilj - socialistično ureditev naše skupne domovine."

Tov. predsednik predlaga nadalje, da se z današnje slavnosti odpošlje Ljudski skupščini FLRJ naslednja pozdravna brzojavka:

"Ob zgodovinski obletnici AVNOJ-a pošiljamo Ljudski skupščini FLRJ tople pozdrave.

Sklepi sprejeti na II. zasedanju AVNOJ-a, ki so se rodili kot uspeh težke in uporne osvobodilne borbe vseh narodov Jugoslavije pod vodstvom naše Partije, so važen mejnik v razvoju naše ljudske revolucije.

